

Handläggare
Karl Malmberg
Telefon: 08-508 28 800

Till
miljö- och hälsoskyddsnämnd
2019-04-23 p. 15

Remissvar på Betänkandet Privat initiativrätt - Planintressentens medverkan vid detaljplaneläggning (SOU 2019:9), KS 2019/388

Remiss från Kommunstyrelsen rotel II

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna förvaltningens svar på remiss
2. Omedelbar justering

Anna Hadenius
Förvaltningschef

Gustaf Landahl
Avdelningschef

Sammanfattning

Regeringen gav den 19 januari 2017 en särskild utredare i uppdrag att utreda hur översiktsplaneringen kan utvecklas för att underlätta efterföljande planeringen m.m. I uppdraget ingick även att utreda behov och förutsättningar för privat initiativrätt till detaljplanering. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har via kommunstyrelsen fått slutbetänkandet på remiss. Nämnden ska yttra sig senast den 19 april 2019, men har fått anstånd att inkomma med svar till efter nämndens sammanträde 23 april 2019.

Översiktsplaneutredningens slutbetänkande handlar om behovet att införa s.k. privat initiativrätt i detaljplaneringen. Med det menas att privata aktörer ska kunna utföra vissa utredningar och åtgärder som snabbar på planprocessen. När en aktör får positivt planbesked ska kommunen om det begärs ange vilka planeringsunderlag som behövs för att privata intressenter ska kunna använda ledtiden till att ta fram utredningar. Privata intressenter ska även kunna inhämta yttranden från länsstyrelsen för ärenden som kan påverka riksintressen. Betänkandet anser att det behövs ett förtydligande av

plan- och bygglagen (2010:900), PBL, där det framgår att privata intressenter ska kunna bidra med planeringsunderlag.

För stadens del innebär förslagen inte några stora förändringar eftersom planeringsunderlagen redan i dag ofta tas fram av privata planintressenter. De förslag som redovisas i betänkandet innebär snarare ett tydliggörande av en ordning som redan tillämpas i Stockholm.

Bakgrund

Regeringen gav den 19 januari 2017 en särskild utredare i uppdrag att utreda hur översiktsplaneringen kan utvecklas för att underlätta efterföljande planeringen m.m. I uppdraget ingick även att utreda behov och förutsättningar för privat initiativrätt till detaljplanering.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har via kommunstyrelsen fått slutbetänkandet på remiss.

Nämnden ska yttra sig senast den 19 april 2019, men har fått anstånd att inkomma med svar efter nämndens sammanträde 23 april 2019.

Ärendet

Översiktsplaneutredningen har tagit fram ett betänkande om privat initiativrätt i detaljplaneringen. I uppdraget ingick att utreda behovet av och nyttan med en förtydligad och utvecklad medverkan från planintressenten. Utredningen har kommit fram till att en förtydligad och utvecklad medverkan från planintressentens sida i detaljplaneläggningen i viss utsträckning kan göra det enklare och snabbare att ta fram detaljplaner. Det finns ett visst behov av och efterfrågan på att ge en privat planintressent ökade möjligheter att ta fram planeringsunderlag som inte innebär myndighetsutövning. Utredningen anser inte att det har framkommit tillräckliga skäl för att utöka möjligheten för enskilda att inleda detaljplaneläggning. Utredningen visar att kommunen bör behålla det övergripande ansvaret för planläggningen.

Utredningen presenterar följande förslag för att underlätta för privata initiativ i planprocessen:

- Kommunen ska i planbeskedet ange vilket planeringsunderlag som kan behövas, förslaget innebär att tiden mellan positivt planbesked och den tidpunkt då det egentliga detaljplanearbetet påbörjas kan användas mer

effektivt än vad som många gånger är fallet i dag. Utredningen föreslår att det bör införas en bestämmelse i PBL om att en planintressent ska kunna begära att kommunen ska redovisa vilket planeringsunderlag som kan behövas för detaljplaneläggningen i planbeskedet.

- Det föreslås att planintressenten bör få inhämta yttrande från länsstyrelsen. Det är vanligt förekommande att det behövs omfattande kompletteringar av planeringsunderlaget på grund av synpunkter som kommer in först under samrådet. För att kunna ta del av länsstyrelsen synpunkter i ett tidigt skede av planeringen föreslås därför att kommunen ska kunna ge intressenten tillåtelse att inhämta information från länsstyrelsen om de planeringsunderlag som behövs för att kunna ta ställning till hur planläggningen kan påverka riksintressen.
- Enligt utredningen behövs ett förtydligande av PBL där det framgår att planeringsunderlag får upprättas av annan än kommunen. I de fall planeringsunderlaget tagits fram av planintressenten är det dock fortfarande kommunen, i egenskap av planmyndighet, som ska säkerställa kvaliteten i underlaget.
- Om en planintressent tar fram planeringsunderlag, bör det enligt utredningen tydligt i planbeskrivningen framgå om planeringsunderlag i det aktuella planärendet har tagits fram av privata intressenter.
- Utredningen bedömer att privata initiativ kan medföra ett visst merarbete för kommuner. Förslaget bedömer att det inte innebär ett omfattande merarbete för kommunen att ange vilka utredningar som behövs vid ett positivt planbesked. Eftersom det är frågor som ändå måste bedömas av kommunen för att den ska kunna avgöra om ett positivt planbesked kan ges eller inte.
- En potentiell konsekvens för miljön som utredningen lyfter är det kan vara svårt för den som har ett intresse i saken att förhålla sig objektiv till planeringsförutsättningarna. Förslaget kan medföra farhågor om att de underlag som tas fram av privata aktörer inte är tillförlitliga i alla delar. Detta kan uppfattas som negativt från miljösynpunkt. Samtidigt finns anledning att understryka att planeringsunderlag redan i dag ofta tas fram av planintressenten. På så sätt innebär

bestämmelsen en kodifiering av en ordning som redan tillämpas i många kommuner.

- Förslaget innebär inte någon förändring i vilka hänsyn som ska tas till miljön vid planläggning.
- Kommunen kommer även i fortsättningen att ha kvar ansvaret för att säkerställa både att planeringsunderlaget visar planerings-förutsättningarna och att avvägningen mellan enskilda och allmänna intressen sker på ett korrekt och tillförlitligt sätt. Förslagen bör inte medföra några negativa konsekvenser för miljön.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att så länge det kommunala planansvaret kvarstår kommer förslaget inte ha någon stor påverkan på planprocessen i Stockholm. Privata aktörer bidrar redan i dagsläget med utredningar och andra planeringsunderlag. Att det tydliggörs vilka utredningar som gjorts av planintressenten anser förvaltningen vara positivt och ökar transparensen i planprocessen.

Bilagor

1. Remiss Betänkandet Privat initiativrätt hämtas på länken nedan:
<https://www.regeringen.se/remisser/2019/03/remiss-av-sou-20199-privat-initiativratt--planintressentens-medverkan-vid-detaljplanelaggning/>